

29. Jestliže pak oko tvé pravé horší tě, vylup je a vrz od sebe; neboť jest užitečnější tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by celé tělo tvé uvrženo bylo do ohně pekelného.
30. A pakli ruka tvá pravá horší tě, utni ji a vrz od sebe; nebo užitečnější jest tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by všechno tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně.
31. Též řečeno jest: Kdož by koli propustil manželku svou, aby jí dal lístek rozloučení.
32. Ját pak pravím vám: Že kdožkoli propustil by manželku svou, kromě příčiny cizoložstva, uvodí ji v cizoložstvo, a kdož propuštěnou pojme, cizoloží.

ŽALM 8, 1 – 10

1. Vь копьсь о точилѣхъ рьсалъмъ Davidovъ.
2. Gospodí, gospodi našь, ѣко чьудьно имьє tvoє po vьsei zemli! Ёко възьєтъ сьє вельлѣрота твоє прѣвьше небесъ!
3. Iz ustъ mladьлчъ съсoщтичъ съвьгъшилъ esi chvalo vrago tvoichъ radi, da razdrušiši vraga i mestьnika.
4. Ёко uzьrjo nebesa, дѣла рьстъ твоичъ, луно i dzвьзды, жеже ty esi съновалъ.
5. Съто естъ чловѣкъ, ѣко ромьниши i, li synъ чловѣчь, ѣко посѣщаєши ego?
6. Umьnilъ i esi malomъ чимъ отъ angelъ, slavojo i чєстьjo вѣнчаль i esi.
7. I postavilъ i esi nadъ дѣлы rьku tvoєju, вьсѣ pokorilъ esi podъ nodzѣ ego,
8. овьсє i voly вьсє, еште же i skoty роьскьє,
9. i рьтисє небесьньє i ryby морьскьє i прѣходьєштаа стьдзє морьскьє.
10. Gospodí, gospodi našь, ѣко чьудьно имьє tvoє po vьsei zemli!

Znění české v překladu bible Kralické

1. Přednímu zpěváků na gittejský nástroj, žalm Davidů.
2. Hospodine Pane náš, jak důstojné jest jméno tvé na vši zemi! Nebo si vyvýšil slávu svou nad nebesa.
3. Z úst nemluvnátek a těch, jenž prsí požívají, mocně dokazuješ síly z příčiny svých nepřátel, abys přítrž učinil protivníkům a vymstivajícím se.
4. Když spatřuji nebesa tvá, dílo prstů tvých, měsíce a hvězdy, kteréž si tak upevnil, říkám:
5. Co jest člověk, že si naň pamětliv, a syn člověka, že jej navštěvuješ?
6. Nebo učinil si ho málo menšího anjelů, slávou a ctí korunoval si jej.
7. Pánem si ho učinil nad dílem rukou svých, všechno si podložil pod nohy jeho:
8. ovce i voly všecky, také i zvěř polní,
9. ptactvo nebeské, i ryby mořské, a cožkoli chodí stezkami mořskými.
10. Hospodine Pane náš, jak důstojné jest jméno tvé na vši zemi!

KYJEVSKÉ LISTY

Kyjevské listy, psané hlaholicí, pocházejí asi z poloviny 10. století. Je to část překladu latinského misálu. V překladu jsou různé zvláštnosti, které svědčí o samostatnosti překladu a o snaze přiblížit překlad liturgii východní. Po stránce jazykové jde o text jasně českého původu. Jsou tu české znaky hláskoslovné (*c, z* za praslovanské *tj, dj* místo *št, žd*, které bývá v staroslověnských památkách jižního původu), tvaroslovné i lexikální.

Do věčnýj bože.

Ty esi životъ našъ, gospodi, otъ nebytiě bo vъ bytie sъtvorilъ ny esi i otpadъ-šję vъskrěsi paky; da namъ ne dostoitъ tebě sъgrěšati. Tvoe že sqtъ vъsě, nebesъ-kaě i zemľskaě, gospodi, da ty samъ otъ grěchъ našichъ izbavi ny. Christosъmъ gospodъmъ.

Po vъsodě.

Dazъ namъ, vъsemogъi bože, da, ěkože ny esi nebesъskyę picję nasytilъ, takoze že i životъ našъ silojq tvoejq utvrđi. Gospodъmъ.

Mľšě 4 o tomъze.

Cěsarъstvě našemъ, gospodi, milostъjō tvoejq prizъgi; i ne otъdazъ našego tuzimъ i ne obrati nasъ vъ plěpъ narodomъ roganъskymъ. Christosa radi gospodi našego, iže cěsaritъ sъ otъcemъ i sъ svjetytmъ.

Až do Věčný Bože.

Ty jsi život náš, Pane, neboť jsi nás stvořil od nebytí k bytí. A když jsme padli, opět jsi nás vzkřísil. Vždyť nám se nesluší proti tobě hřešiti. Tvé pak je vše na nebi i na zemi, Pane. Kéž nás ty sám zprostiš hříchů našich. Skrze Krista Pána.

Po přijímání.

Dej nám, všemohoucí Bože, jakož jsi nás nasytil potravou nebeskou, taktéž pak rač i život náš zaštititi mocí svou. Skrze Pána.

Čtvrtá mše téhož druhu.

Na království naše, Pane, s milosrdenstvím svým shlédni a nevydej to, co je naše, cizím a neuvrhni nás v porobu kmenům pohanským. Pro Krista, Pána našeho, který vládne s Otcem a se svatým (Duchem).

(PROGLASĚ)

VERŠOVANÁ PŘEDMLUVA K EVANGELIU

Tato nejstarší dochovaná slovanská báseň, pozoruhodná jak po stránce formální (dvanáctislabičný verš s pravidelným mezislovním předělem po 5. slabice), tak po stránce obsahové, je patetickým chvalozpěvem na slovanský překlad Písma jakožto základ knižní osvěty. Báseň pochází patrně od Konstantina-Cyrila (jeho autorství není jisté, v. str. 9), který sám pořídil první překlady bohoslužebných knih do slovanštiny. Předmluva ukazuje, že Konstantin sám chápal svou překladatelskou činnost jako prostředek k šíření vzdělanosti podle zásady rovnoprávnosti jazyků. Otiskujeme ji celou dále v překladu.